

חמאס שובר את הכלים

אבו סמהדנה הוא מאפייונר וארכי-מחבל, הנוהג הפוך ממוסלמי אדוק. מינויו מעיד כי הרשות מבינה שכבר אין לה מה להפסיד

משה אלעד

אלוף-משנה (מיל') משה אלעד

ג'מאל אבו-סמהדנה [מנוב](#) על-ידי שר הפנים של החמאס סעיד סיאם, בעצמו מחבל ואסיר לשעבר, לתפקיד המפקח הכללי של משרד הפנים והביטחון הלאומי, מעין מנכ"ל משרדו של סיאם. הגדרת התפקיד מאפשרת לאיש, שמרבית חייו חי על חרבו ומחוץ לחוק, לשלוט בכמה ממנגנוני הביטחון ואכיפת החוק החזקים ברשות.

מעטים הם אלו המכונים בשטחים "טרוריסטים", "מחבלים" או "מבוקשים" היכולים להתדרב"רזומה" כשל ג'מאל אבו סמהדנה. הארכי-מחבל הזה, שישראל כשלה בחיסולו מספר פעמים, הוא זה שזים את ירי הקסאמים והמרגמות על הנגב ועל גוש קטיף והוא שעמד מאחורי חפירת המנהרות והשימוש בהן למטרות פיגועים אסטרטגיים נגד טנקי המרכבה ונגמ"שי צה"ל. הוא זה האחראי ישירות למספר מעשי רצח מהנתעבים ביותר שאירעו כאן בשנים האחרונות, כמו זה של משפחת חתואל ז"ל בכיסופים והחיסול של שלושת אנשי השגרירות האמריקנית בבית-חננו. מוחמד דחלאן, "האיש החזק" הכי חלש ברצועה, איפשר לו לאורך השנים, כאתנן בתמורה לפעילותו האנטי-ישראלית, להקים את מערך השליטה בשוק הפלילי ברפיח, תוך הסתייעות בשבטי בדואים ובחבורות פרחחים ופושעים מקומיות.

לפיכך, המינוי הזה אינו בבחינת "לתת לחתול לשמור על השמנת", כפי שניסו מספר אנשים לטעון, אלא הרבה יותר מכך:

זה כמו למנות חתול למנכ"ל תנובה. מערכת ההסברה הישראלית חייבת להציג את הפנים האחרות של החמאס במקרה דנן: התנועה הדתית האיסלאמית הרדיקאלית הזאת, המתיימרת להתנזר מכל רע שבעולם, ממנה לתפקיד מפתח בשורותיה אדם שהוא ההיפך הגמור ממוסלמי אדוק. אבו סמהדנה הוא אמנם מחבל בכיר שיישם את הכתוב באמנת החמאס, אך לצד פעילותו זו הוא גם הצליח לבנות בכוח הזרוע רשת מאפיה העוסקת בהברחות ענק של סמים, כסף, נשק ויצאניות ממזרים לישראל - נושאים שהאיסלאם לא מעודד במיוחד.

דבר המפכ"ל

סמהדנה: לא הונחתי להפסיק את הקסאם / עלי ואקד ורוני סופר

מנכ"ל משרד הפנים הפלסטיני הטרי, "מלך הקסאמים" אבו סמהדנה מתראיין - וכלל לא מנסה לפזר את החששות: "נעבוד עם החמושים וננחה אותם כדי להגן על העם הפלסטיני". על הקסאם: "הממשלה הבהירה לנו שהחלטה בנוגע לירי או להפסקתו שייכת לארגוני ההתנגדות". ארה"ב גינתה את המינוי: "מציג את הטבע האמיתי של ממשלת החמאס"

מהיבט נוסף, המעשה שעשתה ממשלת החמאס מבטא עליית מדרגה ושינוי בדפוסי ההתנהגות מאז הוקמה. עד כה ניסתה להצניע את העובדה, למשל, שבין שורותיה מכהנים 13 שרים אשר היו מעורבים במידה זו או אחרת בטרור, או שריצו תקופות מאסר בבתי-כלא. באמצעות דוברים מעודנים שנשלחו אל חזית ההסברה, השתדלה התנועה להעביר מסר די מפוים ומתון, שיחפה על קופת השרצים שבאמתחתה. שריה התאמצו להופיע בכל אירוע בחליפות מחויטות ולא בלבוש המעורר ביקורת או סלידה. הם התבטאו בנועם תוך עקיפת "מוקשים" פוליטיים, ובכלל נקטו טקטיקה שלא הייתה מביישת גם יח'צנים מקצועיים.

משום כך, מינוי של אבו סמהדנה בא כהפתעה מוחלטת. הייתכן שחמאס הגיע כבר למסקנה שהניסיונות להיראות באור חיובי כשלו? הייתכן שהתיאשו שם מהעולם הממשיך לעמוד מול התנועה הזאת בחזית רחבה ובקשיחות בלתי מתפשרת? אכן, לא מן הנמנע שבמצב הדברים כיום, הגיעו בחמאס - או לפחות חלק מראשיו - למסקנה כי עדיף אולי לשוב ולהיות החמאס האמיתי, משום שאין כבר מה להפסיד.

במישור הפנים-פלסטיני, מעבר להיות המינוי התגרות פומבית במערב ובישראל, הוא חושף מאבק שעד עתה היה סמוי,

ונעת הופך יותר ויותר גלוי וחד - מאבק בין שתי זרועותיה של מערכת השלטון הדו-ראשי הפלסטינית: החמאס השולט בממשלה ובמועצה המחוקקת - מזה, ואבו-מאזן ומוסד הנשיאות שבראשותו - מזה. המאבק הוא על שליטה ברחוב ושליטה מעשית ברשות. עד לאחרונה נדמה היה שהחמאס יותיר את אבו-

מאזן במעמדו, עם שליטה אפקטיבית
במנגנוני הביטחון, כנציג ה"טוב" אל מול
העולם. אלא שהמינוי של אבו סמהדנה
מצביע על מגמה חדשה, מגמה של
גייסה בסמכויותיו, שאפשר ומבשרת
על עימות פומבי קרוב.

המאבק הזה לא יוכל להישאר עקר
מאש ומדם עוד זמן רב. סביר שבמועד
קרוב כלשהו נהיה עדים אף לקרבות
רחוב מזוינים. המדובר כאן על שליטה
בלב ליבו של השלטון בפועל בשטחים -
מנגנוני הבטחון. זהו צבא פלסטיני
שכיר, המוערך בכ-50 אלף נושאי נשק
ונכון לפקודה בכל עת, ואשר בלעדיו לא
ניתן לקיים שלטון כלשהו בגדה
המערבית וברצועת עזה.

אלוף-משנה (מיל') משה אלעד
שימש בעבר בתפקידים בכירים בשטחים וכיום עוסק במחקר במוסד שמואל נאמן בטכניון